

PANUN pakinoita

Terveisiä Eetu Iston Berliinin-aikaiselta tuttavalta!

Keväiset pakinani Eetu Iston Hyökkäys-työkalusta ja hänen muistonäyttelystään Torniossa aiheuttivat alkukesästä puhelinsoiton ja kehoituksen ottaa yhteys Tampereelle, jossa elää johtaja U. L. Lehtinen. Kuului olevan Iston Berliinin-aikaisia tuttavuuksia. Soittaja oli monen oululaisen vanha hyvä ystävä, eläke-konttoripäällikkö Arvi Huhtela, jota herra Lehtinen puhuttelee »aina hymyileväksi, hetket rattaiksi tekeväksi». Ei sano unohtavansa sellaista tuttavuutta, kuten toki selvä onkin.

Niin, johtaja Lehtinen siis vastasi kirjeeseeni, vastasi jos syksyllä, mutta en vain ole kerinnyt kajoamaan asiaan. Valittavasti hänelle jo hyvin heikoksi käyneen näkönsä takia on kirjeen kirjoittaminen työlästä, mutta hyvin minä hänen vanhamiehen käsialansa selvitin ja kun kirje sisältää lyhykäisyydestään huolimatta yhtä ja toista mielenkiintoista, jopa ehkä hivenen sellaistaikin, mikä ei ole kirjoissa eikä kansissa, kajoan siihen ja siis keväiseen asiaan vielä.

Ensiksikin hän vakuuttavasti varmistaa sen, että Hyökkäys-työkalu todella valmistui Berliinissä, kuten senpuolesta keväällä jo kerroin taiteilijan sukulaisten, oulunsalolaisen vanharouva Rivannon tietäneen kertoa. Hra Lehtinen kirjoittaa, että Isto oli Helsingissä saanut koristemaalarina alansa kehittämiseksi stipendin, jonka avulla hän yritti alaansa Berliinissä harrastella». Pinnistään muistiaan yrittää kirjoittajamme palauttaa mieleensä oliko Istolla Berliinissä »ominaista ateljeria» ja tulee siihen tulokseen, että »hän pikemminkin työskenteli jossakin yleisessä ateljerissa, jossa vaan kerran kävin toisten suomalaisten kanssa, jolloin Hyökkäys' jo oli lähipitäen valmis.» Vuonna 1900-vuosiluvun hän muistaa siitä, että silloin oli maailmankuulu Pariisin maailmannäyttely — kertoo hän matkustaneensa Länsi-Saksaan »jääden mm. Iston edesotoista loitolle». Herra Lehtinen oli tuolloin nahka-alan stipendiaattina opiskelumatkalla, mutta kun hän oli saanut kaiken, mitä

nähdäkseen saattoi Berliinistä saada, hän oli matkustanut Sachenin Freibergistä, joka oli muodostunut hänen koulukäynnin kautta, oli hän sitten käynyt Berliinissä ja oli hän kuulut suomalaisseuran puheenjohtajalta kultaseppä V. Kosolta Iston matkustaneen pois, mutta ei muista minne. — Mehän tiedämme, että Isto jo tuolloin ja vuodesta 1899 oli Suomessa — oikeammin sanoen oli ollut Suomessa, mistä taulunsa kanssa oli joutunut kiireenvilkkaa lähtemään.

Vielä kertoo kirjeenkirjoittajamme, että tuohon aikaan opiskelivat Berliinissä mm. seuraavat suomalaiset, joilta tietoja Istonkin edesottamuksista olisi ollut saatavissa: teatterinjohtaja Kaarlo Kari, kirjansitoja Hammar, koristemaalari Lindqvist ja suutari Mänty. Niin, olisipa kiintoisaa kuulla, vieläkö joku näistä tai heidän puolisoistaan elää, aina jokin mukava muistimurunen vuosikymmenien takaa voisi tämäntapaisessa palapelissä auttaa, vaikka pääkuvio jo onkin jokseenkin ehjä.

Tämä siis tällä erää ulosopinneesta, kuten siis Iston passissaakin sanottiin, kunnon »koristemaalaristamme».

Panu